

Posudek bakalářské práce

Židé v románech Giorgia Bassaniho,

kterou předložila Tereza Grünzweigová,

ÚRS FFUK v Praze, září 2014

Postavení židů a dějinné stigma jejich situace za druhé světové války i po ní je velmi častým tématem mnoha literárních odkazů 20. století, a tudíž i mnoha literárněvědných prací. Pro svou bakalářskou práci si ho rovněž vybrala Tereza Grünzweigová, která si otázku po specifikách židovské identity klade nad romány italského spisovatele židovského původu Giorgia Bassaniho.

Rozvržení práce je poněkud netradiční – od konkrétního úvodu představujícího autora a vybrané romány (*Gli occhiali d'oro, Il giardino di Finzi-Contini, Dietro la porta a L'airone*) postupuje autorka k širšímu sociokulturnímu a historickému rámci, v němž se zamýšlí nad postavením židů v předválečné Evropě obecně a poté jejich situací v Itálii, která je poněkud odlišná. Italští židé jsou často poměrně hladce asimilovaní, nepociťují svou jinakost natolik intenzivně jako jinde v Evropě, žijí mimo ghetta a svou národní příslušnost (míněno italskou) nerozporují se svou židovskou identitou. Toto rozdílné postavení italských židů také dokládá odlišnost nacistického a fašistického režimu, který původně antisemitský a rasistický obsah nemá, jak autorka zdůrazňuje v kapitolách *Fašismus, Odraz fašisticko-židovských vztahů v Bassaniho románech a Antisemitismus a diskriminace*. O to více je pak pro celou italskou společnost šokující definitivní příklon k Německu a přijetí rasových zákonů v roce 1938. Poznatky a fakta načrtnutá v těchto pasážích autorka následně opět propojuje s konkrétními úryvky Bassaniho tvorby, jež tuto traumatizující proměnu společenské atmosféry soumraku 30. let ilustruje.

Tento postup střídání užší a širší perspektivy při zkoumání daného problému ovšem není pro čtenáře nikterak rušivý, obzvláště lze-li konstatovat, že autorka práce se neztrácí v nezměrném množství faktografie a na zřeteli má stále svůj hlavní cíl, jímž je analýza konkrétních textů. Svým úměrným a naprosto funkčním exkurzem do společenského a historického kontextu vzniku děl tak jen potvrzuje svou kvalitní teoretickou základnu, z níž pak může vycházet při následné interpretaci románových děl.

Vlastní analytická část práce je zpracována rovněž velmi kvalitně. Mimo motivy složitosti židovské identity a zhodnocení ferrarské městské společnosti v Bassaniho podání je

zde zmíněn velmi důležitý existenciální rozměr: leitmotivem Bassaniho díla je problematický kontakt jedince se společností obecně, vnímání vlastní jinakosti (jakéhokoli původu) a způsob konfrontace s ní. Židovství je zde určitým výchozím bodem, vyprávěcí optikou, nikoli však jedinou tematickou polohou, což Tereza Grünzweigová postřehla a vnímavě zpracovala.

Tuto bakalářskou práci, napsanou kultivovaným jazykem s přesvědčivou kvalitou vlastních překladů, proto vřele doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou výborně.

V Říčanech dne 28. srpna 2014

Mgr. Olga Čaplyginová
oponentka